

Politik Bilim

Krizde teknolojiyi tetiklemek (3)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

2009 Amerikan Toparlanma ve Yatırımları Canlandırma Yasası'nda hükûmetçe yapılması öngörülen teknoloji harcamalarında üç yatırım alanının öne çıktığından söz etmişim. Bunlardan birincisi yüksek teknoloji sektörlerine, özellikle de **fiberoptik, geniş bant iletişim ağlarına** yapılacak yatırımlardı. Diğer ikisi de enerji verimliliği ve temiz enerji için yapılacak yatırımlarla tıbbî kayıtların elektronik ortamda tutulmasını sağlayacak yatırımlar...

Hatırlayacaksınız, bunlardan üçüncüsünün, belirli sağlık ve sosyal yardım hizmetlerini elektronik ortamda uzaktan verebilmeyi mümkün kılacak, ulusal ölçekte bir 'elektronik ağyapı' kurmak anlamına geldiğine işaret etmişim. Bu ağyapıyla, bir, tıbbî kayıtların elektronik ortamda tutulması sağlanacak. İki, bu enformasyona uzaktan erişilebilecek. Üç, sağlık personeli coğrafi olarak birbirlerinden uzakta olsalar bile, aralarında iletişim kurarak yardımlaşabilecekler. Kısacası, burada söz konusu olan, sağlık alanında iş görececek bir **enformasyon ve iletişim altyapısının** kurulmasıdır. Bu da, Amerikan ekonomisinin bu yeni altyapı için gerekli mal ve hizmetleri üretecek dinamik bir kesiminde, üretim artışını, yeni ürün ve teknoloji geliştirmeyi tetiklemek demektir.

Aslında, bu üçüncü yatırım alanıyla birincisi arasında, önemli ölçüde örtüşen noktalar olduğu da söylenebilir. Çünkü, birincisinde de ağırlık iletişim ağlarındaydı. Demek ki, ABD'nin, yatırımları canlandırmak ve Amerikan ekonomisini yeniden toparlayabilmek amacıyla, bir uçtan da teknolojiyi tetiklemek için bulduğu önemli bir alan, enformasyon ve bunun ayrılmaz parçası olan iletişim altyapı yatırımlarıdır... Ne kadar ilginç; Başkan Clinton ve yardımcısı Gore'un 22 Şubat 1993'te "*Amerikan Ekonomisinin Büyümesi için Teknoloji: Ekonomik Güç Sağlamak için Yeni Bir Yol (Technology for America's Economic Growth, a New Direction to Build Economic Strength)*" adıyla açıkladıkları Amerikan bilim ve teknoloji politikasının da ana başlıklarından biri, metinde "**Information Superhighways**" olarak geçen enformasyon altyapısını kurmak için yapılacak yatırımlardı.

ABD'nin bugünkü yönelimi geçmişteki bu deneyiminden mi kaynaklanıyor? Elbette, onu da değerlendirmişlerdir; ama, bu yöneliminde ABD yalnız değil. OECD'nin Bilim, Teknoloji ve Sanayi Direktörlüğü'ne bağlı Enformasyon, Bilgisayar ve İletişim (Komünikasyon) Politikası Komitesi'nce 19 Mayıs'ta bir makale yayımlandı. Bu makalede "*Ekonomik Toparlanmada İletişim Altyapı Yatırımlarının Rolü (The Role of Communication Infrastructure Investment in Economic Recovery)*" inceleniyor. Hemen belirteyim; asıl incelenen "*kamunun uzaktan iletişim (telekomünikasyon) altyapı yatırımları*"... Makalede ortaya konan husus özetle şu:

"Geniş bant iletişim ağları artık, ekonomik ve toplumsal gelişmenin temeli olarak görülüyor. ...Bu önemli noktayı dikkate alan bazı hükûmetler, iletişim pazarında ortaya çıkan ciddi sorunların üstesinden gelebilmek için yapılması gereken yatırımlara, son zamanlarda hep **kamudan kaynak** tahsis etmekte. Bu yatırımlar iki kategoride toplanıyor: Yeterince ya da hiç hizmet götürülmeyen topluluklara erişimi sağlayacak yatırımlar ve yerel ağların çok yüksek hızlarda hizmet vermeye uygun hatlarla yenilenmeleri için yapılacak yatırımlar. ...Özel sektör telekomünikasyon operatörleri ekonomik kriz dönemlerinde bile güçlü bir nakit akışına sahipler ama, bu tür yatırımlar için gerekli olan sermayeyi bulmakta giderek artan güçlüklerle karşılaşabiliyorlar. Kamudan kaynak tahsisi bunun için gerekli..."

Bunları okuyunca, hep birlikte TV reklamlarından izlediğimiz “3G Devrimi” akla geliyor. Sonuç olarak bu da ülkemiz insanının, daha gelişkin bir enformasyona erişim ve iletişim ağına, daha gelişkin cep telefonlarıyla bağlanması değil mi? Gerçekten bizde de hükümet, krizi aşma yolunda bir uçtan da teknolojiyi mi tetikledi? Hem de ABD ve diğerleri gibi, isabetli bir alanda! Bu işte bir gariplik var ama ne? Müsâadenizle ben bu hafta biraz düşüneyim...

CBT. 21 Ağustos 2009